

Kārtība zirgu šķirnes noteikšanai un reģistrēšanai datu bāzē

Lietotie termini:

Šķirne – vienas sugas dzīvnieku populācija, kurai ir ģenētiski noteiktas līdzīgas saimnieciski derīgās īpašības.

Tīršķirnes dzīvnieki – 4 vai vairāk paaudzēs tikai savas šķirnes robežās pāroti dzīvnieki.

Radniecīgās šķirnes – šķirnes, kas izmantotas noteiktas šķirnes veidošanas procesā.

Asinība – dzīvnieka ģenealogijā esošo šķirņu procentuālā attiecība.

1. Zirga šķirni nosaka pēc tā dokumentāli pierādāmas izcelsmes. Latvijā izmantoto šķirņu apzīmējumi apkopoti 1.tabulā – “Zirgu šķirņu nosaukumi un apzīmējumi LDC”.
2. Tīršķirnei pieder dzīvnieki, kuri cēlušies no vienai šķirnei (*vai radnieciskai un pieļaujamai šķirnei ciltsdarba programmu ietvaros*) piederošiem vecākiem un kuriem zināma izcelsme ne mazāk kā 4 paaudzēs.
3. Latvijā dzimušiem zirgiem, kuri iegūti vienas šķirnes ietvaros, piešķir attiecīgo šķirni, izņemot vācu jājamzirgu siltasiņu šķirnes – HN, HL, OLD, u.c. šķirnes no Latvijas šķirnei pieļaujamo šķirņu saraksta, kurus Latvijā reģistrē kā LS.
4. Latvijā dzimušos zirgus, ja tie iegūti no dažādu šķirņu vecākiem (neradniecisku šķirņu krustojumus) un Latvijā nav apstiprinātas zirgu audzēšanas programmas šīm šķirnēm, reģistrē kā **SK** (starpšķirņu krustojums). Lai pēcnācējam LDC reģistrā pievienotu šķirnes apzīmējumu, zirga īpašniekam jāiesniedz atzītas attiecīgās šķirnes zirgu audzēšanas organizācijas izsniegts atzinums par zirga atbilstību šķirnei.
5. Ja zirgam nav zināma izcelsme, šķirnes apzīmējumu nepiešķir (-).
6. Latvijas (LS) siltasiņu šķirnes (tīršķirnes) apzīmējumu piešķir, ja:
 - zirgs dzimis Latvijā, vecāki cēlušies no Latvijas zirgu šķirnes vai radnieciskām vai pieļaujamām šķirnēm un izcelsme zināma vismaz 4 paaudzēs; citās valstīs dzimušus zirgus ar dokumentāli pierādāmu Latvijas šķirnes izcelsmi reģistrē kā LS šķirnes zirgus.
 - *asins pieliešanai* pieļaujamo Angļu pilnasiņu un Traķēnes šķirņu kopējā asinība četrās paaudzēs nepārsniedz 62,5 %;
 - pēcnācējs iegūts no Latvijas šķirnes krustojuma ķēves un 3 paaudzēs ir izmantoti Latvijas šķirnes, radnieciskās vai pieļaujamās šķirnes vaislinieki (4.pakāpes krustojums tiek ieskaitīts kā tīršķirnes);
Piemērs: $LSk_{\varphi} \times LS_{\sigma} = LSk_{\varphi} \times HN_{\sigma} = LSk_{\varphi} \times LS_{\sigma} = LS$
- 6.1. Latvijas siltasiņu šķirnes (tīršķirnes) braucamā tipa apzīmējumu (LSb) piešķir zirgiem, kuri iekļauti ģenētisko resursu saglabāšanas programmā, vai iegūti atbilstoši programmas prasībām.
- 6.2. Latvijas šķirnes krustojuma (LSK) apzīmējumu piešķir:

- zirgam, kurš ir dzimis Latvijā un tā vecāki cēlušies no Latvijas, tai radnieciskām vai pieļaujamām šķirnēm, bet izcelsme nav zināma četrās paaudzēs un priekšteci ar nezināmu izcelsmi attiecīgās šķirnes audzēšanas organizācija atzinusi par atbilstošu šķirnei;
- zirgam, kuram Angļu pilnasiņu un Traķēnes zirgu šķirnes kopējā asinība četrās paaudzēs pārsniedz 62,5%;

7. Siltasiņu rikšotāju šķirņu (tīršķirnes) zirgiem piešķir šķirnes nosaukumu:

- Amerikas rikšotājs (AR), Orlova rikšotājs (OR), Francijas rikšotājs (FT), Krievijas rikšotājs (KR), ja pēcnācējs dzimis Latvijā un abi vecāki ir tīršķirnes un pieder vienai šķirnei;
- pēcnācējam, kurš iegūts no Krievijas rikšotāju ķēves un Amerikas rikšotāju vaislinieka piešķir šķirni Krievijas rikšotājs (KR);
Piemērs: $KR_{\square} \times AR_{\sigma} = KR$
- pēcnācējam, kurš iegūts no siltasiņu rikšotāju šķirņu tīršķirnes vecākiem ar atšķirīgām siltasiņu rikšotāju šķirnēm, piešķir apzīmējumu – Siltasiņu rikšotājs (SR);

7.1. Siltasiņu rikšotāju šķirnes krustojumam (RKK) pieskaita:

- zirgus, kas iegūti no siltasiņu rikšotāju šķirņu vecākiem ar daļēji zināmu izcelsmi un priekšteci ar nezināmu izcelsmi, kuru attiecīgās šķirnes audzēšanas organizācija atzinusi par atbilstošu šķirnei;
- siltasiņu rikšotāju tīršķirnes un rikšotāju krustojuma dzīvniekus pārojot ar neradniecīgo šķirņu dzīvniekiem, apzīmē ar starpšķirņu krustojums (SK).

7.2. Latgales rikšotāju šķirnes zirgu grupā (tas pats RK) reģistrē zirgus:

- kuri dzimuši Latvijā un iegūti no siltasiņu rikšotāju šķirņu tīršķirnes vecākiem, kuriem atzīta zirgu audzēšanas organizācija izsniegusi atzinumu par iekļaušanu Latgales rikšotāju zirgu audzēšanas programmā (vaislinieks ir sertificēts atbilstoši Latgales rikšotāju zirgu audzēšanas programmai un ķēvei izsniegts organizācijas atzinums);
- kuri iegūti no tīršķirnes rikšotāju šķirņu vecākiem, kas iepriekš reģistrā apzīmēti kā LR vai RK;
- ja pēcnācējs iegūts no RKK ķēves un 3 paaudzēs ir izmantoti vaislinieki, kuri sertificēti atbilstoši Latgales rikšotāju zirgu audzēšanas programmai, pievienojot atzītas zirgu audzēšanas organizācijas izsniegtu atzinumu par pēcnācēja atbilstību Latgales rikšotāju zirgu šķirnei.

8. Poniju zirgu grupas šķirnes (piešķiršanas kārtību jānosaka, ņemot vērā apstiprināto Latvijas šķirnes ponija izveidošanas programmu).

8.1. LDC datubāzē reģistrētos poniju grupas zirgus ar šķirnes apzīmējumu Ponijs vietējais (krustojums) – PV pielīdzina šķirnes apzīmējumam Ponijs (krustojums) – POK.

9. Ardeņu grupas zirgiem šķirnes apzīmējumu Ardenis (LA) – turpmāk nepiešķir (Latvijā nav apstiprinātas audzēšanas programmas).

- 9.1. No iepriekš reģistrētā vaislinieka LV016174650029 – Maksis (sert. Nr. 103A) dzimušos pēcnācējus reģistrē:
- ja māte ir atzīta par atbilstošu ardeņu zirgu grupai (AK), tad pēcnācējam piešķir šķirnes apzīmējumu - Ardeņu krustojums (AK);
 - ja māte pieder Lietuvas vezumnieku (LT) vai Igaunijas smago braucamo zirgu šķirnei (IB), tad pēcnācējam piešķir šķirnes apzīmējumu - Ardeņu krustojums (AK).
- 9.2. Vienas vezumnieku šķirnes ietvaros iegūtiem pēcnācējiem piešķir attiecīgās šķirnes apzīmējumu.
- 9.3. No dažādām vezumnieku šķirnēm iegūtiem pēcnācējiem šķirnes apzīmējumu nepiešķir ja nav apstiprinātas zirgu audzētāju organizācijas atzinuma par piederību attiecīgai šķirnei. Apzīmē ar SK – starpšķirņu krustojums.
10. Datu centrs zirga piederību kādai no šķirnēm var mainīt, ja īpašnieks zirga izcelšanās datus pierāda ar ciltsdokumentiem vai DNS analīžu rezultātiem, kas apstiprina izcelsmi vai iesniedz ar attiecīgi zirgu audzēšanas organizāciju saskaņotu sertificēta zirgu vērtētāja atzinumu par to, ka novērtējot zirga ārējo izskatu, tipiskumu, izcelšanās datus un asinību, tas pieskaitīts pie citas šķirnes vai tās krustojuma.
11. Ja Latvijā ievests zirgs ar šķirni, kura nav minēta pielikumā, LDC reģistrē zirga pasē norādīto šķirni un piešķir tai apzīmējumu, saskaņojot ar Latvijā atzītām zirgu audzēšanas ciltsdarba organizācijām.
12. Iepriekš reģistrā piešķirtos šķirņu apzīmējumus nepārreģistrē, bet turpmāk nosakot pēcnācēja šķirni zirgiem ar šķirnes apzīmējumu:

LV- Latvijas vietējais (kruojums) = zirgs bez šķirnes apzīmējuma (-);
LS – Latvijas siltasinis, bez zināmas izcelsmes četrās paaudzēs = LSK;
LS – Latvijas siltasinis, bet izcelsmē ir neradniecīgās šķirnes = **SK** (starpšķirņu krustojums);
KR, OR, LR (bez zināmas izcelšanās 4 paaudzēs) = RKK;
KR, OR, LR - izcelsmē ir neradniecīgās šķirnes = **SK** (starpšķirņu krustojums);
LA, LT (bez zināmas izcelsmes četrās paaudzēs) = AK;
LA, LT - izcelsmē ir neradniecīgās šķirnes = **SK** (starpšķirņu krustojums);
PV = POK

Saskaņots: 29.01.2016

Latvijas zirgaudzētāju biedrība:

Latvijas šķirnes audzētāju asociācija:

